

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๕๓

วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุขุม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภา จงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำร้องลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุขุม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภา จงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสุขุม เชิดชื่น ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ ตามประกาศลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๕ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง พร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่งให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งในกรณีการยื่นเข้ารับตำแหน่งของสมาชิก

วุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จะถือกำหนดเป็นวันใดนั้น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตาม บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ฯ จึงถือได้ว่าเป็นการดำรงตำแหน่งใหม่ตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ต้องถือเอา วันที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ คือ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นวันเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่งของ สมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยต้องยื่นในกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่ วันเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งในกรณีนี้ต้องถือเอาวันเข้ารับตำแหน่ง คือ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็น วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่ไม่ยื่น เอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนา แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมาต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภานำส่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ การที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นเอกสารประกอบ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นการไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาของ ผู้ถูกร้อง ในกรณีไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดง รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือที่ ปช. ๑๑๗๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้ชี้แจงข้อเท็จจริง

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้ ผู้ถูกร้องส่งเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๓๒๖๕ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แจ้งให้ ผู้ถูกร้องส่งเอกสารประกอบและแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อขอผ่อนผันการจัดส่งเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินออกไปอีก ๗ วัน และต่อมามีหนังสือลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ถึงประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อขอขยายเวลาการส่งเอกสารดังกล่าว ออกไปอีกประมาณ ๓ สัปดาห์

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งโดยไม่ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและดำเนินการให้ถูกต้องถึง ๓ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ดำเนินการ จึงมีมติด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ในการประชุม ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้เกี่ยวข้องแถลงหรือชี้แจงก่อนการวินิจฉัยชี้ขาด และให้มีการออกนั่งพิจารณาเพื่อรับฟังคำแถลงของผู้ร้องและผู้ถูกร้อง

ผู้ร้องได้แถลงยืนยันข้อเท็จจริงตามคำร้อง

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ และ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ ชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขออุทธรณ์มติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยอ้างว่าได้รับเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน และโทรศัพท์ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว และยืนยันว่ามีเจตนาที่จะไม่ส่งสำเนาเอกสารดังกล่าว พร้อมทั้งส่งสำเนาเอกสาร จำนวน ๑๑๔ ฉบับ รูปถ่าย ๕ รูป เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย สาเหตุที่ทำให้ต้องยื่นเอกสารต่อผู้ร้องล่าช้ามีหลายประการ เช่น ทรัพย์สินอยู่ระหว่างการโอนและมีจำนวนหลายรายการ เอกสารถูกพนักงานสอบสวนยึดในการดำเนินคดีอาญา ไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อขอเอกสารจากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะภาพพจน์ในสังคมติดลบ เอกสารของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ส่งไปให้ผู้ถูกร้องไม่ได้รับ เพราะที่ตั้งของบริษัทที่ทำการของผู้ถูกร้องเป็นอาคารสำนักงานให้เช่าซึ่งมีหลายบริษัทอยู่รวมกัน รวมทั้งการถูกกั้นแกล้งจากเจ้าหน้าที่บางคน นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องเห็นว่า การชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญในบางเรื่องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรไม่ได้ จึงขอชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วยวาจา

ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งสำเนาเอกสารการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีอากร (แบบ ภ.ง.ด. ๕๐ ก) ประจำปี ๒๕๓๕ ปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๕๑ รวม ๓ ปี ต่อศาลรัฐธรรมนูญ และอนุญาตให้ผู้ถูกร้องจัดทำคำชี้แจงตามที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าไม่สามารถชี้แจงด้วยวาจาได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน ๓ สัปดาห์ นับแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ส่งหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ประเภทเงินประจำตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ประจำปีภาษี ๒๕๕๐ ปีภาษี ๒๕๕๑ และปีภาษี ๒๕๕๒ เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และมีหนังสือลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๓ ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินและหนี้สินในขณะที่ยื่นแบบเป็นจำนวนมาก ได้แก่ บัญชีเงินฝากในธนาคาร หุ่นในบริษัทต่างๆ เงินกู้ ที่ดิน บ้านให้เช่า ยานพาหนะ และทรัพย์สินอื่นๆ เช่น โบราณวัตถุ อัญมณี ทองคำ โดยทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวเก็บไว้หลายแห่ง บางรายการสูญหาย ทำให้ยากแก่การรวบรวมให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาอันจำกัด และเพื่อมิให้ถูกกล่าวหาว่า จงใจไม่ยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามที่กฎหมายกำหนด จึงยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยตั้งใจว่าจะพยายามรวบรวมสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวส่งให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในภายหลัง แต่ในช่วงปี ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำ มีเจ้าหน้าที่ไปตรวจค้นและยึดเอกสารจากที่พักและที่ทำงานของผู้ถูกร้องไปเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการติดตามรวบรวมเอกสารให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามเดิมได้ นอกจากนี้ เอกสารเกี่ยวกับสัญญาเงินกู้บางรายได้สูญหายไปด้วย ส่วนหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแจ้งถึงผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้รับเพียงฉบับเดียว คือ ฉบับลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ส่วนฉบับอื่นๆ ได้ตรวจสอบแล้ว ไม่ปรากฏว่า พนักงานของบริษัทผู้ใดจำได้ว่าเคยเห็นหนังสือฉบับดังกล่าวหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกตามที่กฎหมายบัญญัติ” พระราชบัญญัติการแสดงผลทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้สมาชิกวุฒิสภายื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินต่อประธานวุฒิสภาตามแบบแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ประธานวุฒิสภาประกาศกำหนด...” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งให้ยื่นภายในหกสิบวัน นับแต่วันเข้ารับหน้าที่หรือภายในระยะเวลาที่ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณีขยายให้ แต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน” แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้สมาชิกวุฒิสภายื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของตน เพื่อเป็นหลักฐานเก็บไว้ทางต้นสังกัดภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ยังคงยืนยันเจตนารมณ์เดิมว่า สมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ โดยให้ถือเป็นหน้าที่ และกำหนดองค์กรผู้รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาการยื่นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังที่มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง... (๔) สมาชิกวุฒิสภา...” และวรรคสอง บัญญัติว่า “บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา...” โดยบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้...” ประกอบกับมาตรา ๓๐๑ บัญญัติว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมืออยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่ง ตามมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๖ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้” แสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจเกี่ยวกับเรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงชอบที่จะใช้อำนาจเพื่อแปลความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้ชัดเจนขึ้นได้ เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีความเห็นว่ สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับเดิมได้สิ้นสภาพไปตามรัฐธรรมนูญ และเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ตามรัฐธรรมนูญใหม่ โดยถือเอาวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นวันเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา จึงเป็นการแปลความเพื่อความชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ ประกอบกับ มาตรา ๒๕๒ (๑) บัญญัติว่า ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง เมื่อถือเอาวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นวันเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยวรรคสอง บัญญัติว่า “บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย” แสดงว่า เอกสารที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วย บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา เอกสารดังกล่าวจะขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยไม่ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้นำส่งต่อไปกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องยื่นเอกสารต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสอง กำหนดไว้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาของผู้ถูกร้องในกรณีไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา รวม ๓ ครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องดำเนินการให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่การแจ้งเป็นหนังสือครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ จนถึงครั้งที่สาม เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นเวลา ๑ ปีเศษ ผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อพิสูจน์เจตนาของตนจนกระทั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติลงมติเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พร้อมกับให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ อุตธรณ์คำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหนังสืออุตธรณ์ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและคำชี้แจงและคำแถลงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้แย้งหรือปฏิเสธ เพียงแต่มีเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการให้ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ว่าทรัพย์สินและหนี้สินมีหลายรายการและมีจำนวนมาก บางรายการสูญหาย ไม่อาจรวบรวมให้ครบถ้วนภายในเวลาอันจำกัด เอกสารหลักฐานต่างๆ ถูกยึดขณะถูกควบคุมตัวในเรือนจำ กรณีดังกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญา เอกสารเกี่ยวกับสัญญาเงินกู้ถูกผู้รับมอบอำนาจให้ทวงถามหนี้สินนำหลบหนีไป ซึ่งเหตุผลที่อ้างดังกล่าวไม่พอพียงว่า ผู้ถูกร้องไม่ตั้งใจยื่นเอกสารประกอบ ฯ นอกจากนั้น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญให้ส่งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีประจำปี ๒๕๓๕ ปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๔๑ ผู้ถูกร้องกลับยื่นหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับเงินประจำตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องประจำปีภาษี ๒๕๓๕ ปีภาษี ๒๕๔๐ และปีภาษี ๒๕๔๑ ประกอบกับเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินหลายรายการที่ผู้ถูกร้องยื่นประกอบการพิจารณาต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เอกสารที่แสดงถึงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือเป็นชื่อของผู้ถูกร้อง ณ วันที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสุขุม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภาผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕

นายประเสริฐ นาสกุล	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายโกเมน ภัทรภิรมย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลโท จุล อติเรก	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายชัยอนันต์ สมุทวณิช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เถลิวมณิชัย	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจินดา ยงสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอนันต์ เกตุวงศ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ